

כ"א בתמוז תשפ"ג
10 ביולי 2023

לכבוד

מנהלי בתי הספר, מדריכים, רכזי מקצוע ומורים לעברית
שלום רב,

חוזר מפמ"ר - עברית לערבים לשנה"ל תשפ"ד

תוכן החוזר

- דברי פתיחה של המפמ"ר ד"ר האני מוסא 3
- דגשים של משרד החינוך ושל המזכירות הפדגוגית 3
1. תכנית העבודה לשנת הלימודים תשפ"ד - מאסטרטגיה לטקטיקה 3
2. תכנית הגפ"ן – גמישות ניהולית פדגוגית 4
3. מערכת מצפן לניהול הפיתוח המקצועי 4
4. המשך הלמידה ההיברידית 4
- חידושים במקצוע 4
1. חוזר מפמ"ר מבנה היבחנות חדש בבחינת הבגרות בהיקף 3 יח"ל (עברית לערבים תשפ"ב - 2022) 4
2. מסמך "עברית דבורה לדוברי ערבית – תוכנית מסגרת" 5
3. אוצר המילים 5
4. סילבוס חדש ליצירות ספרות בשאלון 014281 5
5. פיתוח מקצועי 5
6. מיצוי ומצינות - הנושא השנתי של מערכת החינוך בשנה"ל תשפ"ד 6
7. צוות ההדרכה 6
- שונות 6
1. מיקוד תוכנית הלימודים לכיתות ג'-י"ב - לומדים בביטחון בשעת חירום 6
2. תוכניות מערכתיות תומכות בתוכנית הלימודים הכללית להוראת העברית בבתי ספר ערביים 7
3. "עברית על הרצף", קומה ב' – התוכנית לשיפור שליטת תלמידי החברה הערבית בשפה העברית המדוברת 7
4. טעימות בעברית 7

5. תוכנית לחיזוק שליטת תלמידי בתי הספר היסודיים בחברה הערבית בשפה העברית הדבורה 7
6. תוכנית מיוחדת: עברית לבית הספר הערבי בהיקף 1 יח"ל 8
7. תוכנית עברית תעסוקתית 8
8. המרות שאלוני בגרות מהעולם הישן 8
9. בגרות מתוקשבת עתירת מדיה בעברית למגזר הערבי 8
10. נושאי לימוד ודרכי היבחנות בעברית לבתי ספר ערביים [אינטרניים] 9
11. נושאים לבחינה בעל-פה למועד חורף וקיץ תשפ"ד- דרך ה- ITEST 10
12. תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה 10
13. ספרי לימוד וחומרי למידה בעברית בבתי"ס הערביים 10
14. ילקוט דיגיטלי 10
15. אפליקציית עברית מדוברת לנוער המזרח ירושלמי 10
16. אפליקציה לידע לשון לקראת בחינת בגרות מועד תשפ"ג 11
17. מיזם השיעורים הפרטיים ברשת - המקפצה 11
18. "עבריתנא" תכנית חונכות וירטואלית בשפה העברית לתלמידי תיכון 11
19. עבראניאת (عبرانيات) לחיזוק העברית הדבורה 11
20. בודור- بُدور 12
21. מבחן בקיאות למורים חדשים 12
22. מבחן מפמ"ר בגרסה מתוקשבת ועוד פריטים הקשורים למבחן 12
23. עברית לערבים במחוז מנח"י 12
24. ועדת מקצוע 12
25. התאמות לתלמידים עם לקויות למידה במקצוע העברית בחינוך הערבי 13
26. אתרי המקצוע 13
27. קבוצות וואטסאפ ופייסבוק 13

דברי פתיחה של המפמ"ר ד"ר האני מוסא

גם בשנה"ל תשפ"ד ממשיכים ביתר שאת לצמוח, להתפתח ולהתחדש מקצועית ופדגוגית כדי להשיג את מטרות העל של הוראת העברית בבתי הספר הערביים, קרי רכישת מיומנויות תקשורתיות בשפה העברית בכל ארבע אופנויות השפה: האזנה, דיבור, קריאה וכתובה. מטרה נוספת היא פיתוח לומד עצמאי המצויד בכלים ובמתודות להבנת השפה העברית ולשימוש בה בצורה התקינה ביותר מתוך הבנה כי העברית היא מנוף לקידום חברתי-כלכלי ומפתח לדו קיום ולהשתלבות בחברה הישראלית, בשוק העבודה ובמוסדות להשכלה גבוהה בישראל.

בהוראת העברית בבתי הספר הערביים שמים דגש גם על השונות בין הלומדים בכיתה המצריכה חשיבה ותכנון מצד המורה, כדי להציע דרכי למידה מגוונות התואמות את יכולות התלמידים מתוך דאגה מתמדת לשפר ולשדרג את היכולות האלה באופן תדיר. על כן הצענו תוכנית לימודים המזמנת מגוון רעיונות כדי להקל על המורה למצוא את שיטת ההוראה המתאימה לו ולתלמידיו. כמו כן ממשיכים לקדם תוכנית חדשה בעברית לבתי ספר ערביים שבמסגרתה מופעל מבנה היבחנות חדש בבחינת הבגרות בלימוד הבסיס בעברית המחזק את השפה הדבורה בהתבסס על מסמך "מסגרת התייחסות אירופית משותפת שפות: למידה, הוראה, הערכה" CEFR המתמקד ברכישת פעילויות של הפקה דבורה בעברית, באינטראקציה דבורה, ביכולות לשוניות תקשורתיות, במיומנויות ובאסטרטגיות בשפה העברית לצורך הבעה בעל פה. הנחת העבודה היא שהשליטה בדיבור ברמה התקשורתית מקדימה את השליטה באופנויות האחרות כמו קריאה וכתובה ומקדמת את תהליך הרכישה של השפה העברית אצל דוברי ערבית ביתר שאת. תשתית לשון עשירה בשפה הדבורה היא הבסיס המיטבי לרכישת כישורי אוריינות במובן הרחב. ראו מסמך "[עברית דבורה לדוברי ערבית תוכנית מסגרת](#)".

כמו מטרת החינוך בישראל גם המטרה שלנו לטפח לומד בעל ידע, מיומנויות וערכים שיאפשרו לו להתפתח לאדם משכיל, למצות יכולותיו ולתרום לחברה.

דגשים של משרד החינוך ושל המזכירות הפדגוגית

1. תכנית העבודה לשנת הלימודים תשפ"ד - מאסטרטגיה לטקטיקה

מציגה התבוננות רחבה על מערכת החינוך, רואה את מכלול הגורמים הפועלים בתוכה והמשפיעים עליה, ומתווה דרך ברורה לכלל המערכת, אך גם מאפשרת גמישות והתאמות פרטניות לבתי ספר, למחוזות ולערים שיחפצו בכך. בתוכנית זו יש גם פן נוסף – ביקורת ובקרה. היא מחייבת אותנו לבדוק את עצמנו, לברר מה עובד ומה לא עובד ב"זמן אמת", כדי שנוכל להגיב במהירות ולאפשר תיקון ושיפור.

[תכנית העבודה לשנת הלימודים תשפ"ד - מאסטרטגיה לטקטיקה](#)

2. תכנית הגפ"ן – גמישות ניהולית פדגוגית

התוכנית אמורה לסייע לנו בתהליכי ההוראה הלמידה והערכה, שמפעילים במקצוע העברית בבתי הספר הערביים ובכללם העצמת העברית הדבורה בקרב התלמידים, בפיתוח המקצועי שלנו ובימי ההדרכה הנוספים, שגם המנהלים מזמינים על פי תוכנית זו ועוד...

3. מערכת מצפן לניהול הפיתוח המקצועי

מערכת חדשה לניהול הפיתוח המקצועי. המערכת מחוברת למערכות ניהול ידע של המשרד ותאפשר תכנון וניהול תהליכי הפיתוח המקצועי מבוססי נתונים ומותאמים לצרכי בית הספר כארגון ועובד ההוראה כפרט. ההרשמה של כל מורה לתהליכי הפיתוח המקצועי תהיה דרך פורטל עובדי הוראה במרחב פיתוח מקצועי והדרכה. עובד ההוראה ייכנס באמצעות ההזדהות אחידה, ויוצע לו מגוון אפשרויות הלמידה המותאמות לצרכיו, בהתאם למקצוע ההוראה, התפקיד והשייך המוסדי.

4. המשך הלמידה היברידית

למידה היברידית, המשך חוזה הלמידה-הוראה המקובל בין תלמידים למורים בשילוב למידה מרחוק גם באמצעות שיעורים מצולמים שעומדים לרשות המורים בלמידה פנים אל פנים ובלמידה מרחוק. לפניכם הפניה למאגר **הלמידה מרחוק** שנבנה בשיתוף עם מינהל תקשוב. השיעורים הועלו למאגר VOD וחולקו על פי תחומים וגילאים על מנת לסייע בשימוש מיטבי בהם. אנו מזמינים אתכם להשתמש במאגר ולהכיר את המשאבים המצויים בו.

מאגר השיעורים (VOD)

מאגר הלמידה מרחוק

חידושים במקצוע

1. חוזר מפמ"ר מבנה היבחנות חדש בבחינת הבגרות בהיקף 3 יח"ל (עברית לערבים תשפ"ב – 2022)

בשנים האחרונות אנו עדים במשרד החינוך ליוזמות מגוונות, שמקדמות את השיח הדבור בקרב התלמידים בחינוך הערבי. בד בבד יש מגמה ברורה לקידום אמצעים טכנולוגיים להערכת שיח זה. אי לכך, החל משנת הלימודים הנוכחית תשפ"ב, הפיקוח על הוראת העברית בבתי ספר ערביים יזום תוכנית חדשה וניסיונית (פילוט) בעברית לבתי ספר ערביים, שבמסגרתה יופעל מבנה היבחנות חדש בבחינת בגרות בלימוד הבסיס בעברית, בהיקף 3 יח"ל, החל במועד קיץ תשפ"ב, בכיתות י"א בכ-10 בתי ספר נבחרים מכל הארץ.

חוזר האמ"ר - עברית לערבים תשפ"ב

2. מסמך "עברית דבורה לדוברי ערבית – תוכנית מסגרת"

המסמך מבוסס על "מסגרת התייחסות אירופית משותפת שפות: למידה, הוראה, הערכה" CEFR. המסמך מתמקד ברכישת פעילויות של הפקה דבורה בעברית, באינטראקציה דבורה, ביכולות לשוניות תקשורתיות, במיומנויות ובאסטרטגיות בשפה העברית לצורך הבעה בעל פה. הנחת העבודה היא שהשליטה בדיבור ברמה התקשורתית מקדימה את השליטה באופנויות האחרות כמו קריאה וכתובה ומקדמת את תהליך הרכישה של השפה העברית אצל דוברי ערבית ביתר שאת. תשתית לשון עשירה בשפה הדבורה היא הבסיס המיטבי לרכישת כישורי אוריינות במובן הרחב.

3. אוצר המילים

השימושי לקראת שיפור השיח הדבור בקרב התלמידים. לצורך זה השכלנו לבנות מאגר מילים העשוי לשרת את המורים והתלמידים בשלוש חטיבות הגיל: יסודי, חטי" וחס"ע. יש לציין, שמאגרים אלה שימוש, בין השאר, כותבי תוכניות לימודים וגם כותבי יחידות ההוראה הדיגיטאליות.

4. סילבוס חדש ליצירות ספרות בשאלון 014281

הוראת הסילבוס החדש תחל בשנה"ל תשפ"ג לתלמידי כיתות י"א, וההיבחות על פי סילבוס זה תחל בשנה"ל תשפ"ד לתלמידי כיתות י"ב. להלן מצ"ב קישורים חשובים על הסילבוס.

(בבוא העת נפרסם מיקוד מועדי חורף וקיץ לשנה"ל תשפ"ד).

5. פיתוח מקצועי

קטלוגים, קורסים בית ספריים, ארציים, מקוונים, ועוד. בנוסף למידע אישי על ההשתלמויות ולימודים אקדמיים למיניהם הנועדים לכל עובד הוראה. [מערך ההשתלמויות](#) | [ימי עיון](#)
הכוורת: קורסים מרחוק המיועדים למורים בביה"ס היסודי. השתלמות קיץ מדויקת, בסביבה מקוונת וידידותית, בהתאמה אישית, בזמן ובמקום שנוחים לכם. ותוכלו לנצל את החופש בנחת להיערכות לשנה הבאה ולצבירת גמול. [הכוורת](#)

מיקרו קרדיטציה קורסים קצרים, ממוקדים ופרקטיים: נתקלת באתגר בכיתה ואתה חושב איך להתמודד איתו? קורסי מיקרו קרדיטציה הם בדיוק בשבילך! קורסים קצרים, פרקטיים ומדויקים המציעים מגוון

פרקטיקות חדשניות להתמודדות עם אתגרים יומיומיים! הקורסים יכולים להיות חלק מסל הפיתוח המקצועי שלכם ולהיות מוכרים לגמול של 10 שעות כ"א. [קורסי מיקרו קרדיטציה תשפ"ב – קטלוג קורסי שפות](#)

6. מיצוי ומצוינות - הנושא השנתי של מערכת החינוך בשנה"ל תשפ"ד

זהו מסר לכולנו להשקיע, להתאמץ ולעודד את התלמידים לפעול מתוך הנעה פנימית וטבעית המקדמת אותם ומובילה להצלחה ולצמיחה. המצוינות תאפשר לכל תלמידה ותלמיד להתחבר למקורות הכוח שלהם, למצות את הפוטנציאל הטמון בהם ולקדם את תחומי העניין שלהם.

כדברי שר החינוך "מצוינות אישית היא המנוף לשדרוג מערכת החינוך של מדינת ישראל, שכן היא מביאה לידי ביטוי את היתרונות של כל תלמיד ותלמידה באופן ייחודי ונותנת להם כלים ייעודיים להצלחה ולמיצוי יכולותיהם" גם מנכ"ל המשרד הוסיף: "המצוינות האישית נוגעת בכל אחד ואחת מתלמידי מערכת החינוך, כיוון שהיא אינה נמדדת ביחס לזולת, אלא ביחס לתלמיד עצמו, לפוטנציאל האישי שלו ולאופן שבו הוא חותר להשגת מטרותיו ולמתן ביטוי ליכולותיו האישיות".

מסמכי ארגון הלמידה ליסודי לקראת תשפ"ד | מסמכי ארגון הלמידה לחט"ב לקראת תשפ"ד

מסמכי ארגון הלמידה מציג את הקווים המנחים, העקרונות והמשאבים הפדגוגיים העומדים לרשות המערכת כדי לקדם את הישגי הלומדים בהיבטים הלימודיים, הרגשיים והחברתיים.

7. צוות ההדרכה

מדריכות ומדריכים בפקוח על הוראת העברית בבתי הספר הערביים לשנה"ל תשפ"ג

– [רשימת מדריכים ארציים](#)

– [רשימת מדריכים על יסודיים](#)

– [רשימת מדריכים יסודי](#)

– [רשימת מדריכים - מחוז דרום](#)

שונות

1. מיקוד תוכנית הלימודים לכיתות ג'-ו"ב - לומדים בביטחון בשעת חירום

בשל מצב החירום מיקדנו את תוכנית הלימודים לבתי ספר תיכוניים. הצבענו על הנושאים והעלינו קישורים מתאימים לחומרי לימוד ולדפי הפעלה.

[מיקוד תוכנית הלימודים ליסודי \(ג'-ו'\) | מיקוד תוכנית הלימודים לחט"ב \(ז'-ט'\) | מיקוד תוכנית הלימודים לתיכון \(י'-י"ב\)](#)

2. תוכניות מערכתיות תומכות בתוכנית הלימודים הכללית להוראת העברית בבתי ספר ערביים

התוכנית המערכתית בעברית הינה תוכנית תומכת לתוכנית הלימודים בעברית לחברה הערבית. מטרתה לחזק את תחום העברית, בדגש על העברית הדבורה, על מנת לקדם את השתלבותם של בוגרי מערכת החינוך באקדמיה ובתעסוקה בישראל. התוכנית כוללת שלושה נדבכים מרכזיים :

- **תוכנית האולפנים** - שעות תוספתיות בתחום עברית דבורה, המבוצעות על ידי מורים דוברי עברית שפת אם, וניתנות בכל שלבי הגיל (יסודי – תוכנית "דיאלוגי", חט"ב – תוכנית "שפה משותפת", חט"ע - תוכנית "שערים")
- **יחידות הוראה** - פיתוח יחידות הוראה מתקדמות וחדשניות בעברית (על גבי פלטפורמה מתוקשבת) על כל הרצף הגילאי (ג'-יב'), על מנת לסייע למורים במלאכת ההוראה
- פיתוח מקצועי - השתלמויות מורים בתחום עברית דבורה ויחידות הוראה

יחידות הוראה לחטיבות השונות

3. "עברית על הרצף", קומה ב' – התוכנית לשיפור שליטת תלמידי החברה הערבית בשפה העברית המדוברת

 הרצינות - העברית המדוברת היא חלק בלתי נפרד מחיי היומיום של כלל אזרחי המדינה ובכללם האזרחים הערבים בישראל. העברית המדוברת עשויה מצד אחד לתרום לתקשורת יעילה בין האזרחים בשני המגזרים ומהצד האחר בין האזרחים לבין מוסדות המדינה. בנוסף, רמת שליטה נמוכה בשפה העברית מהווה חסם עיקרי בשילוב המגזר הערבי בשוק התעסוקה הישראלי ומצמצמת את הנגישות של ערביי ישראל להשכלה הגבוהה. בשל כל אלה, תוכנית משרד החינוך לשיפור יכולת ההבעה בעל פה בבתי הספר הערביים נועדה להכין את התלמידים לתקשר בעברית במגוון מצבים חברתיים – רשמיים ולא רשמיים, וכן בהקשרים אקדמיים ומקצועיים. ראו תוכנית לימודים "עברית כשפה שנייה" תשע"ב עמ' 84.

4. טעימות בעברית

 חשיפה לשפה העברית בחברה הערבית בגיל הרך, בגני הילדים ובכיתות א'-ב'. התוכנית תאפשר מפגש בין-תרבותי של שתי שפות "אחיות", ערבית ועברית, בדגש על שמירה ושימור שפת האם – הערבית. חשיפה זו תיצור תשתית ללמידת השפה העברית בהמשך, ותוכל ליצור הזדמנויות לשילוב והצלחה בחברה הישראלית בעתיד.

תוכנית "טעימות"

5. תוכנית לחיזוק שליטת תלמידי בתי הספר היסודיים בחברה הערבית בשפה העברית הדבורה

 תוכנית "דיאלוגי" לחיזוק העברית הדבורה בקרב תלמידים ערבים בכ-50 בתי ספר יסודיים בחברה הערבית, בכתות ו'. בתוכנית השתתפו מורים דוברי עברית שפת אם שהגיעו לבתי הספר ולימדו באמצעות פדגוגיה ייחודית, חווייתית וחדשנית. [פירוט ומידע נוסף](#)

6. תוכנית מיוחדת: עברית לבית הספר הערבי בהיקף 1 יח"ל

מיועדת לתלמידים הערבים הלומדים במסלול הטכנולוגי-מקצועי ובמפת"נים במגזר הלא יהודי ולתלמידים הלומדים עברית במזרח ירושלים, והיא מבקשת להקנות שליטה בשפה העברית הפונקציונלית בכל ארבע האופנויות לצורכי תעסוקה ולהשתלבות בחברה הישראלית. התוכנית שלהלן מפרטת את נושאי הלימוד ואת ההדגשים בהוראת התוכנית ובהערכה.

תוכנית מיוחדת: עברית לבית הספר הערבי בהיקף 1 יח"ל

7. תוכנית עברית תעסוקתית

תוכנית לימוד עברית עם אוריינטציה תעסוקתית המדגישה, בין היתר, את ההיבטים המקצועיים והתעסוקתיים בשפה ואת העברית המדוברת במקומות העבודה ומחוצה להם. השפה העברית התעסוקתית-שימושית היא שפת תקשורת המאפשרת לתלמידים הבוגרים לנהל שיחה משמעותית הלכה למעשה וכניסה לעולם העבודה המודרני ולשוק התעסוקה בהצלחה. התוכנית תפתח יכולות להשתמש במשלב לשוני מתאים לנסיבות השיח כמקובל בעברית המדוברת והכתובה.

תוכנית עברית תעסוקתית

8. המרות שאלוני בגרות מהעולם הישן

מס' החלה	מס' שאלון ממיר/מחליף	מס' שאלון	מס'
קיץ תשע"ט	014381	014203 (252)	1
קיץ תשע"ט	014281 (70%) + 014282 (30%)	014204 (253)	2
קיץ תשע"ט	014382	014105	3
קיץ תשע"ט	014182 שאלון מפמ"ר	907511	4

הערות:

- ✓ לנבחנים האקסטרניים: נושאי הלימוד יהיו דומים לכלל הנבחנים.
- ✓ לנבחנים במבחן המותאם: נושאי הלימוד יישארו בלי שינוי, טבלת התאמות באתר אצטבא.

שאלוני בחינות בגרות

9. בגרות מתוקשבת עתירת מדיה בעברית למגזר הערבי

במסגרת "החממה הפדגוגית", המזכירות הפדגוגית יוצאת ביחד עם המנהל הפדגוגי ומנהל תקשוב טכנולוגיה ומערכות מידע למהלך של הרחבה, פיתוח והפעלה של בחינות בגרות מתוקשבות עתירות מדיה במטרה להעצמה מקצועית ושדרוג הלמידה וההערכה ובעידוד שימוש מיטבי בטכנולוגיה בלמידה והוראה כחלק מהתאמת מערכת החינוך למאה ה-21.

טופס דרישות הסף הטכנולוגיות | בחינות מתוקשבות

10. נושאי לימוד ודרכי היבחנות בעברית לבתי ספר ערביים [אינטרניים]

כ 30% (חלק הבחירה)						כ 70% (חלק החובה)			מספר יח"ל / סמל ראשי		
מועד ההערכה והדיווח הפנימי	חלופות בהערכה	דרך הערכה פנימית	נושאים נלמדים מתוך תוכנית ההלימה	משך הבחינה	סמל שאלון	מועד היבחנות	דרך הערכה חיצונית	נושאים נלמדים מתוך תוכנית ההלימה		משך הבחינה	סמל שאלון
צמוד למועד בחינת הבגרות בכתב	תלקיט לפי המרכיבים: (1) פרזנטציה (2) קריאה בקול (3) ראיין (4) ארגון התלקיט ורפלקציה או – ביצוע יחידות מובנות מתוך הילקוט הדיגיטלי	100% ציון בית ספרי בלבד ודיווח על טופס 9588	10 נושאים לתקופה קצובה, חלק מהנושאים קשורים ליצירות מספרות א' בחלק הבחירה של 3 יח"ל, יש אפשרות לבחירת יצירה ספרותית אחת מתוך הרשימה לחלק הפרזנטציה.	חצי שעה	014385	- החל ממועד חורף – י"א רק לאוכלוסיות מיוחדות (מב"ר ואתגר) - החל ממועד קיץ – י"א רק לנבחנים ברמה מורחבת (5 יח"ל) - החל ממועד חורף – י"ב לשתי הרמות (3 יח"ל, 5 יח"ל)	- שקלול של 70% בחינת בגרות חיצונית + 30% ציון בית ספרי (ציון מגן)	- הבנה - הבעה בכתב (חיבור של 15-20 שורות) - סיכום - ידע לשון - בסיסי (בהקשר הטקסט או אחרת)	שלוש שעות	014381	3 יח"ל סמל שאלון ראשי 014380
			ספרות א': סיפורת (4 סיפורים) שירה (4 שירים)	שעה וחצי	014382 (רק לנבחני משנה ואקסטריני)						
- החל במועד קיץ י"ב	- מיזם כתיבה - תלקיט - מטלת ביצוע (על טופס 9588) - עבודת חקר (על טופס 9588)	- מבחן בית ספרי - 100% ציון בית ספרי בלבד, דיווח על טופס ממוחשב 9545	חלק מספרות ב': 2 מאמרי הגות 2 סיפורים 2 שירים חלק מידע לשון: המילון העברי ואוצר המילים והביטויים	שעה וחצי	014283 (חלופת הערכה פנימית או 014282 לנבחני משנה ואקסטריני)	- מועד קיץ – י"ב	70% שקלול של בחינת בגרות חיצונית + 30% ציון בית ספרי (ציון מגן)	- חלק מספרות ב': טקסטים מן המקורות, אגדה אחת, 2 סיפורים, 4 שירים. - חלק מידע לשון מורחב	שעתיים וחצי	014281	2 יח"ל (הרחבה ל-5 יח"ל) סמל שאלון ראשי 014580

11. נושאים לבחינה בעל-פה למועד חורף וקיץ תשפ"ד - דרך ה- ITEST

[רשימת נושאים לשאלון 014386 \(עברית דבורה\) - מועדי חורף וקיץ תשפ"ד](#)

12. תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה

תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה הוא כלי מקוון חשוב ומשמעותי ללמידה. התיק מציג את כלל תוכניות הלימודים בכל תחומי הדעת, בכל שכבות הגיל ובכל המגזרים. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי ביעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים. התיק מהווה חלק ממהלך אסטרטגי לאומי רחב היקף, אשר נועד להתאים את הלמידה לאתגרי המאה ה-21.

[לתיק תוכניות לימודים](#)

13. ספרי לימוד וחומרי למידה בעברית בבתי"ס הערביים

בעקבות הרפורמה החדשה בארגון הלמידה החדש ובעקבות תוכנית המשרד "עברית על הרצף", ברצוני לחדד מחדש את הנהלים והכללים המחייבים בתחום אישור ספרי לימוד וחומרי למידה אחרים. הנהלים והכללים יחייבו את כולנו: מנהלי בתי הספר והמורים לעברית בכל שכבות הגיל. מבחינתי ניתן ללמד בכל ספר או חוברת ללימוד השפה העברית, ובתנאי שיהיו מאושרים ע"י משרד החינוך עם מספר אישור מוכר. ללמד רק בספרים המיועדים אך ורק למגזר הערבי והבדואי. רשימת ספרי הלימוד המאושרים מצויה בחוזר המנהל הכללי והיא מתעדכנת באופן שוטף. את רשימת הספרים תמצאו בקישור "[רשימת ספרי הלימוד המאושרים במגזר דוברי ערבית](#)" בדף אגף ספרי לימוד ובאתר "אצטבא".

[חוזר ספרי לימוד](#) | [ספרי לימוד מאושרים לשנה"ל תשפ"ד](#)

14. ילקוט דיגיטלי

הכולל עשרות פעילויות אינטראקטיביות, יחידות לימוד, סרטונים ועוד במקצוע עברית לבתי הספר הערביים. המורים מלמדים ומנחים את תלמידיהם להיכנס לסביבה ולבצע משימות בילקוט הדיגיטלי ורק על זה התלמידים יקבלו ציון החלק הפנימי 30% ל-3 יח"ל.

[ילקוט דיגיטלי - קורס בגרות עברית 3 יח"ל](#)

15. אפליקציית עברית מדוברת לנוער המזרח ירושלמי

עיריית ירושלים, בתמיכת משרד החינוך, תפתח אפליקציה לדוברי ערבית ללימודי עברית מדוברת עבור נוער בחט"ב (דרג ז' תחילה). האפליקציה תהיה מופעלת דיבור בעיקרה, עם תכנים כיפיים, משחקיים, ומאתגרים, שיותאמו לגיל הרלוונטי (~13). בהמשך יועלו עוד ועוד תכנים, לגילאים מבוגרים יותר (עד כיתה י"ב), לבנים ולבנות כאחד. האפליקציה נועדה לשרת מסגרות בית-ספריות, אבל לאפשר גם לנערה/ה ללמוד לבד. מדובר בכלי עבודה מגוון – כזה שניתן להפעיל ברמה כיתתית, אך גם ברמה אישית, כאשר נערה/ה בעלי מוטיבציה ללמידה אינם תלויים במערכת החינוך לצורך לימודיהם (כידוע במז' י-ים ישנה מורכבות בהקניית לימודי העברית). זוהי הסיבה שבגללה תפותח פלטפורמה לסמרטפונים/טאבלטים, שתאפשר רמת נגישות מאוד גבוהה.

[פרטים נוספים על האפליקציה](#)

16. אפליקציה לידע לשון לקראת בחינת בגרות מועד תשפ"ג

פיקוח: ד"ר האני מוסא | מפמ"ר על הוראת העברית בבתי ספר ערביים ובדואים עריכה ומחשוב: איליא גנטוס - מדריך תקשוב ארצי | בודק לשוני: מואפק יוספין - מדריך ארצי השאלות באפליקציה הן חלק משאלות פרק שלישי – ידע לשון בשאלון 014381 (מקבץ בחינות דמה באסופה). מעריכי הבגרות, מובילי הקבוצות ועוד מורים נוספים נרתמו למשימה וחיברו שאלות אלו.

[אפליקציה לידע לשון לקראת בחינת בגרות מועד תשפ"ג](#)

17. מיזם השיעורים הפרטיים ברשת - המקפצה

משרד החינוך יחד עם חברת אלנט מקים מרכז תגבור ולמידה מקוון לתלמידים במטרה לתת מענה וסיוע לכל תלמיד הרוצה לשפר את הישגיו במתמטיקה, בלשון, בעברית לערבים ובאנגלית.

התמיכה ניתנת בשעות אחר הצהריים, ללא תשלום, לתלמידי כיתות ז'-י"ב מכל רחבי הארץ. ניתן להזמין שיעור פרטי באורך מלא (כ-50 דקות) או לקבל תמיכה מידית בלמידה (כ-15 עד 200 דקות) באמצעות המתנה בתור למורה. [אתר מיזם השיעורים הפרטיים](#)

18. "עבריתנא" תכנית חונכות וירטואלית בשפה העברית לתלמידי תיכון

התכנית משלבת עקרונות של רכישת שפה שנייה וזרה על-פי הגישה הרב-לשונית. בתכנית התלמידים מקבלים:

- ✓ ליווי רציף וקבוע של סטודנט מצטיין ומיומן עד לבגרות.
- ✓ שיעור שבועי של 90 דקות בקבוצה של 2-3 תלמידים, עם חונך, בזמן שנוח להם.
- ✓ תרגול ולמידה המשלימה את הנלמד בכיתה בתיאום מלא עם בית הספר ומורי הוראת העברית.
- ✓ נושאי המפגשים הינם בהלימה לנלמד בכיתה באותו שבוע, לתכנית הלימודים, לשיפור השפה הדבורה ובהתאם לצרכים ולאתגרים המועלים על ידי התלמיד.
- ✓ מאגר חומרי לימוד המפותחים בהתאם לתכנית הלימודים, ובהתאמה למדיום הווירטואלי.
- ✓ למידה מתקדמת בטכנולוגיה של הוראה מרחוק (במחשב או במובייל). למידה המאפשרת זמינות ומענה אישי סביב השעון.
- ✓ התוכנית חנימית.

[מידע על התכנית](#)

19. עבראניאת (عبرانيات) לחיזוק העברית הדבורה

עבראניאת לחיזוק העברית הדבורה של תלמידים ערבים בישראל בחטיבות הביניים ובתיכונים בשלושה ערוצים:

1. **עבראניאת מתנדבים:** מתנדבים דוברי עברית שפת אם נפגשים עם התלמידים פעם בשבוע בקבוצות קטנות לשיחה חפשית או משחק בעברית.
2. **עבראניאת בכיתות:** שיעור עברית שבועי המוקדש לצפייה בסרטון בעברית ושיחה בעברית על תוכנו.
3. **עבראניאת יום-יום:** עידוד התלמידים לצפות בזמנם החפשי בסדרות, סרטונים ומוזיקה בעברית המתאימים לרמתם ולעקוב אחרי דף האינסטגרם של עבראניאת ודפים אחרים בעברית. הדרכות מתאימות למורים לעברית וכן פניה להורי התלמידים כדי לעודד חשיפה לעברית גם בבית יתקיימו בהמשך. [מידע על התכנית](#)

20. בודור- בְּדוּר

ארגון חברתי העוסק בקידום תחום החינוך בחברה הבדואית בנגב, בדגש על הוראת העברית כשפה מרכזית חשובה לתלמיד הערבי במדינת ישראל. [מידע על מיזם בודור](#)

21. מבחן בקיאות למורים חדשים

מבחן הבקיאות למורים לעברית כשפה שנייה נועד לבדוק את השליטה של המורים בשפה העברית לאחר שלמדו לתואר ראשון במכללה או באוניברסיטה. מפרט המבחן נגזר מתוכנית הלימודים – עברית כשפה שנייה בבתי הספר הערביים לשלוש חטיבות הגיל: ג' – י"ב – ומפורסם על ידי האגף לתכנון ולפיתוח תוכניות לימודים, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך, ירושלים, התשע"ב.

[פרטים נוספים על מבחן הבקיאות](#)

22. מבחן מפמ"ר בגרסה מתוקשבת ועוד פריטים הקשורים למבחן

התוצרים הקשורים למבחן המפמ"ר בעברית במחוזות שונים.

קישור ל**מבחן המפמ"ר בגרסתו המתוקשבת** | קישור ל**דף "מבחן מפמ"ר"** באתר אצטבא, שמכיל כל הפריטים הקשורים למבחן.

23. עברית לערבים במחוז מנח"י

באתר "עברית לערבים - מחוז מנח"י, מתחדשים עם השפה העברית במגוון רחב ועשיר של פעילויות, ימי עיון והשתלמויות. היכנסו והתרשמו ממגוון החומרים השונים שמציע האתר. האתר מקשר בין משרד החינוך ובין המנהלים, המורים, התלמידים וההורים. אתר זה מהווה אבן דרך במטרה לסייע לגולשים המסתייעים בו מקהל המורים והתלמידים הנחשפים להרבה כלים: מאמרים, טקסטים, תכניות עבודה, עזרי למידה, סיפורים לעידוד קריאה, דגמי הוראה שונים, מבחנים, כלי הערכה ועוד. [אתר עברית לערבים | מחוז מנח"י](#)

24. ועדת מקצוע

תפקידה של ועדת המקצוע הוא ליעץ למזכירות הפדגוגית בהתוויית מדיניות הוראת מקצוע העברית בבתי הספר הערביים, לפי הפירוט הבא:

1. מצב המקצוע במערכת החינוך והצעת דרכים לשיפור ההוראה במקצוע
2. תוכנית הלימודים והפעלתה
3. שינויים וחידושים בהוראת המקצוע
4. הערכת הישגים במקצוע
5. הכשרת מורים והשתלמויות

ועדת מקצוע מורכבת מחמישה עשר חברים, בהם עד 6 אנשי אקדמיה ועד 6 מנהלים ומורים. ככלל, מינוי לוועדה יהיה לתקופה של שנתיים (בכפוף לנוהל מינוי הוועדה) **(בהמשך תצורף רשימת חברי ועדת המקצוע)**

25. התאמות לתלמידים עם לקויות למידה במקצוע העברית בחינוך הערבי

[תוכנית-הלימודים/לקויות-למידה](#) | [התאמות לליקויי למידה](#) (לנבחנים החל ממועד קיץ תשע"ט - מתכונת חדשה,

שאלון 014281)

26. אתרי המקצוע

[אצטבא](#) | [הפורטל המתקשב](#) | [עברית בחינוך הערבי](#) | [פיתוח חשיבה הלכה למעשה](#) | [עברית על הרצף](#)

אתר "אצטבא" עבר הרבה גלגולים, והופיע בגלמתו החדשה שהיא עדכנית ביותר מבחינה טכנולוגית, נגיש ומסודר יותר בתכנים, והופך אותנו למעודכנים תדיר בחידושים, ומשייך אותנו לקהילת מורי העברית בבתי הספר הערביים. אתר אצטבא המשודרג כולל תוצרים דיגיטליים איכותיים שנכתבו על ידי מורים ותלמידים. נשמח לקבל רעיונות שלכם שיכולים לתרום להתפתחות המקצוע.

27. קבוצות וואטסאפ ופייסבוק

1. קבוצת ועדת המקצוע – מנהל קבוצה: שריף ח'לאילה, פלי 0507933124
2. קבוצת מדריכים – מנהלת קבוצה: רידאן אבו אחמד, פלי 0522844828
3. קבוצת מעריכים בכירים – מנהל קבוצה: שריף ח'לאילה, פלי 0507933124
4. קבוצת מעריכי בגרות – מנהל קבוצה: ד"ר האני מוסא, פלי 0506282450
5. קבוצת מעריכי בגרות – קיץ 2021 (רשימת תפוצה) – מנהל קבוצה: ד"ר האני מוסא, פלי 0506282450
6. קבוצת המורים ביסודי – מנהל קבוצה: ד"ר האני מוסא, פלי 0506282450
7. קבוצת המורים בחט"ב – מנהל קבוצה: ד"ר האני מוסא, פלי 0506282450
8. קבוצת המורים בתיכון – מנהל קבוצה: ד"ר האני מוסא, פלי 0506282450
9. קהילת מורי העברית פייסבוק – מנהל הקבוצה: מואפק יוספין, נייד 0544911654

הערות:

- ✓ הכתיבה בקבוצות הוואטסאפ השונות היא בעברית בלבד.
- ✓ בכתיבה בקבוצות השונות נא לשמור על שימוש אחראי, מקצועי ועל כבוד לזולת.

בברכת שנת לימודים מוצלחת ורבת אתגרים, שנה טובה ופורייה!

ד"ר האני מוסא

מפמ"ר להוראת עברית בבתי ספר ערביים

וצוות ההדרכה

העתקים:

- ✓ ד"ר טלי יניב, יו"ר המזכירות הפדגוגית
- ✓ ד"ר ציונה לוי, מנהלת אגף אי שפות
- ✓ מר דוד גל, מנהל אגף בכיר בחינוך
- ✓ ד"ר אוהד כהן, יו"ר ועדת המקצוע

